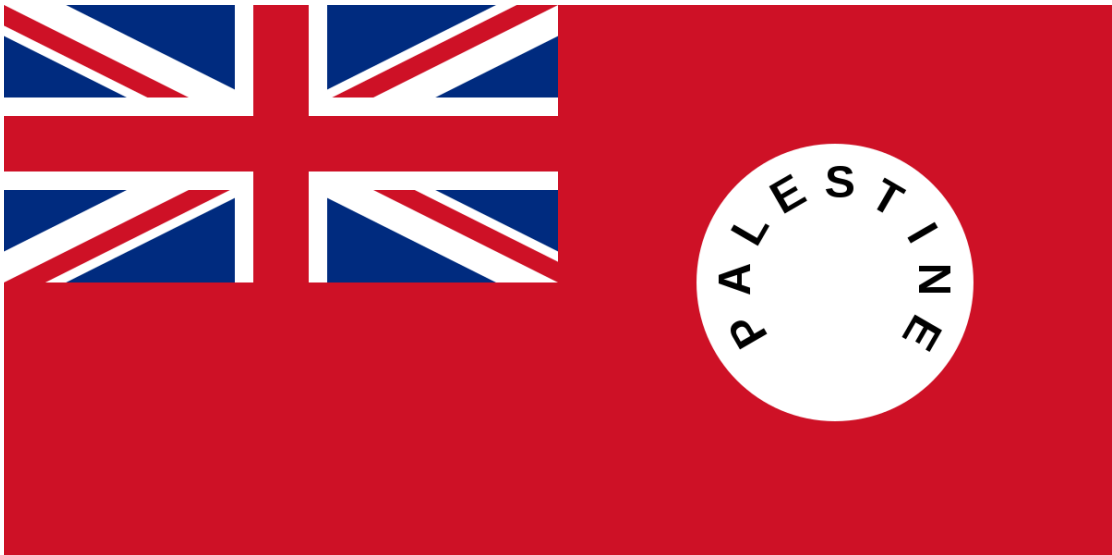

היסטוריה – המנדט הבריטי ותרומתו לפיתוח מדינת ישראל

הערכה חלופית
במסלול 9-10 שנות לימוד

ארגון וכתובה-
מיכל לוין וחווה רוני
2019

הקדמה להערכה חלופית בהיסטוריה במסלול 9-10

למורים המלמדים היסטוריה במסלול 9-10 בתוכנית היל"ה נושא זה מיועד לחלק של הערכה חלופית המהווה 20 נקודות – ציון פנימי הניתן ע"י המורה. בעוד המבחן מהווה 80 נקודות.

בנושא שלפניכם ניתן לתת דרור לתחומי העניין של הלומדים, גם בתחום בין תחומי כמו: שילוב עם אזרחות, גיאוגרפיה ועוד.

הדגש הוא להגיע לתוצר ודרכו לבטא את נושא הלימוד.

כדי לגוון, ליצור עניין ורלוונטיות, נעשה שימוש רב באמצעים חזותיים ויצירתיים. החליטו יחד עם הלומדים שלכם באיזה נושא הם ירצו להתעמק, מה מעניין אותם לדעת על תקופת המנדט? איזה תוצר ניתן לעשות שיבטא ידע, עמדה, רלוונטיות ויצירתיים. ברשת ניתן למצוא תמונות רבות מן התקופה, סרטונים והרבה מלל. על התלמיד להציג תוצר כלשהו. על תוצר זה לבטא את הנלמד בפרק באחד מן התחומים או יותר.

דוגמאות לתוצרים:

- יצירת משחק רביעיות.
- יצירת משחק זיכרון - המשחק יכול לכלול תמונה ומושג או מושג והגדרה (המושג גפיר/נוטר ובקלף אחר הסבר מילולי או תמונה של גפיר).
- יצירת משחק לוח - לאורך המסלול בו מתקדמים בעזרת חייל וקובייה יש משימות שונות (קיבלת מענק חד פעמי נדיב משלטונות המנדט 5 לא"י, התקדם 3 צעדים קדימה).
- תכנון טיול לאתר שיש לו קשר לתקופת המנדט תוך הסבר על המקום, לדוגמה: ימק"א ירושלים.
- כתיבת מאמר בעיתון/מכתב/דף מתוך יומן אישי כחייל בריטי שמגיע לישראל, כנציב העליון וכד'.
- יצירת משחק "קהוט" ובו חידות שונות על מושגים מהתקופה: מי כונה בשם כלניות, מדוע? מה זה גפיר? מה הקשר בין הבריטים לבין בנייה באבן ירושלמית בירושלים?
- כל הצעה נוספת שתקבל בברכה (תיירות בימי המנדט, בילויים וזמן פנוי, תרבות חינוך ועוד).

מצורפים קישורים שונים לסרטונים, תמונות, מפות וסיכומים שיכולים לסייע בלמידה.

קישורים

חדשות מן העבר

<https://www.youtube.com/watch?v=YmEZOUG65M>

מט"ח תמונות ועוד

<https://lib.cet.ac.il/pages/sub.asp?item=2238&page=8>

אתר מט"ח ובו תמונות ומפות בנושא

<https://lib.cet.ac.il/pages/sub.asp?kwd=1433>

סיור ברמלה בעקבות המנדט הבריטי

<http://www.goramla.com/category/%D7%A1%D7%99%D7%95%D7%A8-%D7%91%D7%A2%D7%A7%D7%91%D7%95%D7%AA-%D7%A8%D7%9E%D7%9C%D7%94-%D7%94%D7%91%D7%A8%D7%99%D7%98%D7%99%D7%AA>

מתוך ספר של יד בן צבי

https://www.ybz.org.il/_Uploads/dbsAttachedFiles/Article_25.4.pdf

סרטון ובו תיאור של החיים בירושלים בזמן המנדט הבריטי

<http://www.baba-mail.co.il/video.aspx?emailid=43185>

הצעה לסיור בירושלים העקבות מבנים מתקופת המנדט-

<https://www.makorrishon.co.il/nrg/online/55/ART2/246/621.html>

סרטון- כניסתו של הגנרל אלנבי לירושלים 1917

https://www.youtube.com/watch?v=zw-d07p_FT_w

<https://lib.toldot.cet.ac.il/pages/sub.asp?item=1770&page=12>

תולדות

<http://www.goramla.com/category/%D7%A1%D7%99%D7%95%D7%A8-%D7%91%D7%A2%D7%A7%D7%91%D7%95%D7%AA-%D7%A8%D7%9E%D7%9C%D7%94-%D7%94%D7%91%D7%A8%D7%99%D7%98%D7%99%D7%AA>

תרומתו של המנדט הבריטי בפיתוח הארץ

רציונל

המטרה של יחידת לימוד זו היא ליצור קישור בין הצהרת בלפור אותה למדו התלמידים בפרק הקודם, לתקופת המנדט. במרכז הדיון נעמיד את השאלה האם הבריטים ממשו את הצהרת בלפור בתקופת שלטונם או שמה נסוגו ממנה?

מטרות –

היכרות עם חיי היום יום בארץ ישראל בזמן שלטון המנדט הבריטי. הבנת תרומתו של המנדט הבריטי לפיתוח ארץ ישראל בתקופת שלטונו. כיצד השפיעה תרומה זו על החיים בארץ ישראל ואילו סממנים נותרו עד ימינו אנו במדינת ישראל. הבנת הרלוונטיות של השינויים שהנחיל המנדט הבריטי לחיי היום של התלמידים כיום. הלימוד מאפשר עבודה על מיומנויות – עבודה על מדרש תמונה, חיפוש ברשת אחרי חומרים רלוונטיים, התכה של מספר מקורות שונים לכדי יצירה אחת וכתובת/יצירת תוצר מקורי. למורים – בפרק זה, ניתן לתת יד חופשית לתלמידים כדי שיתחברו לתחומי העניין שלהם, וזאת על ידי הצגה של מספר תחומי עניין שתעשה על-ידי המורים. כמו כן, ניתן לתת דרור ליצירתיות של התלמידים (כל אחד על פי יכולותיו וכישוריו).

המנדט הבריטי מהו?

המנדט הבריטי מטעם חבר הלאומים על פלשתינה (א"י), המוכר בשם המקוצר המנדט או המנדט הבריטי, הוא מנדט חבר הלאומים (ייפוי כוח) שהוענק לבריטניה על ידי חבר הלאומים, בין היתר, על מנת לסייע ליישוב היהודים ולהבטיח את הקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל, ברוח הצהרת בלפור ועל פי הנאמר בכתב המנדט. הבריטים שלטו בארץ ישראל (פלשתינה) **בין קיץ 1917 למאי 1948**. "שלטון המנדט" הוא כינוי מקוצר לשלטון הבריטי בארץ ישראל, שפעל מתוקף המנדט שקבלה מחבר הלאומים. "ממשלת המנדט" היא הממשלה הבריטית שפעלה בארץ תחת המנדט שקיבלה מחבר הלאומים החל ב-1922. "תקופת המנדט" היא התקופה שמאז כניסת הצבא הבריטי לארץ ישראל בקיץ 1917, ועד לסיומו בחצות הלילה שבין ה-14 וה-15 במאי 1948.

רקע ומגמות

ראשיתה של תקופת המנדט היא בכניסת הצבא הבריטי לדרום הארץ וכיבושה במהלך 1917. הממשל הצבאי הבריטי הוכרז בדצמבר 1917, במקביל להתייצבות קו החזית במרכז הארץ. הכוחות הבריטים המשיכו צפונה וכבשו את הארץ כולה מקיץ 1918. ב-1 ביולי 1920 החל ממשל אזרחי בריטי בראשות "הנציב העליון" הראשון הרברט סמואל^[3]. ה-29 בספטמבר 1922 הוא המועד הרשמי בו בריטניה - המנהל האזרחי הבריטי בראשות הנציב העליון, קיבלה את המנדט מחבר הלאומים על ארץ ישראל.

כוונתו המוצהרת של שלטון המנדט הייתה להקים בית לאומי ליהודים בארץ ישראל, ברוח הצהרת בלפור ועל פי הנאמר בכתב המנדט. למטרה זו עודד כתב המנדט עלייה של יהודים והקצאת קרקעות מדינה להתיישבותם. עם זאת, ממשלת המנדט הטילה מסיבות שונות הגבלות על העלייה ועל רכישת הקרקעות בידי יהודים, אשר החמירו בשנות התקופה בהדרגה, על פי כללי הספרים הלבנים. המחלוקת בין ממשלת המנדט לתנועה הציונית בסוגיית היקף עליית היהודים לארץ התגברה לאחר עליית השלטון הנאצי בגרמניה ב-1933, הספר הלבן של שנת 1939 והתחזקה לאחר מפלת הנאצים ב-1945 על רקע השאיפה היהודית הציונית להרחיב את היישוב היהודי בארץ ולקלוט את פליטי השואה.

ליחסי שלטון המנדט עם היישוב היהודי היו צדדים שונים. המנדט, שהתבסס על הצהרת בלפור, תרם לביסוס הנוכחות היהודית בארץ ישראל, שימש כחומת מגן שהגנה על היישוב היהודי הקטן במזרח התיכון, ואף אפשר קליטה מוגבלת של עולים יהודים ממזרח אירופה ומרכזה ערב מלחמת העולם השנייה ובמהלכה, עת

התרחשה השואה. אף על פי כן, משעה שהחלו מרידות בשלטון המנדט מצד התושבים הערבים ופרעות שערכו בתושבים היהודים, ובמיוחד בשנים האחרונות לקיומו, נראה היה כי הבריטים מעדיפים את שמירת השקט והסדר בארץ יותר מאשר את קיום הוראות כתב המנדט לגבי בניית בית יהודי. לקראת סוף 1945 במחאה על המדיניות הבריטית החלה לפעול תנועת המרי העברי שפעלה עד אוגוסט 1946, ובד בבד הורחבה פעילות ההעפלה. ועדת החקירה האנגלו-אמריקאית לענייני ארץ ישראל שזומנה לחקור את סוגיית ארץ ישראל לאחר מלחמת העולם השנייה פרסמה באפריל 1946 מסקנותיה כי אין להקים מדינה דו-לאומית בשטח המנדט. כמו כן המליצה הוועדה לאשר רישיונות עלייה ל-100,000 פליטים יהודים לאחר מלחמת העולם השנייה עוד בשנת 1946.

תרומתו של המנדט הבריטי בפיתוח הארץ

הבריטים שלטו בארץ כ-30 שנה. באילו תחומים תרמו וכיצד באו פעולותיהן השונות לידי ביטויי בחיי היום יום?

ראשית ננסה לחשוב יחדיו מה היינו מצפים מהבריטים שקיבלו את המנדט מ"חבר הלאומים" לעשות כאן ובאילו תחומים?

ראשית ננסה לחשוב יחדיו מה היינו מצפים מהבריטים לעשות כאן במסגרת המנדט שקיבלו מ"חבר הלאומים" ובאילו תחומים?

כידוע, בזמן שלטונה של האימפריה העות'מנית, סבל אזור זה מחוסר התעניינות מצד השלטון. לא פיתחו, לא בנו, לא השקיעו... וכעת, עם החלפת השלטון, האם המצב הזה ישתנה? האם יש סיבה לחשוב שמה שנכתב ב"הצהרת בלפור" מחייב את הבריטים? אם כן, כיצד יבוא הדבר לידי ביטויי ובאילו היבטים.

למורים: נסו לעודד את התלמידים לחשוב על התחומים השונים בהם יכולים הבריטים לתרום בפיתוח הארץ, כגון: הבנייה, פיתוח ישובים נוספים, פיתוח תשתיות, הבריאות, החינוך, הכלכלה, הביטחון ועוד.

נושא נוסף לשיחה הוא מה השיגו היהודים עד כה במסגרת העלייה הראשונה והשנייה ללא סיוע של השלטון. הישגים בתחום ההתיישבות, החינוך, הביטחון, שוק העבודה, פוליטיקה מקומית, תרבות ועוד.

לפי עיקרי טופס המנדט, הבריטים התחייבו לשלוט באזור ולסייע להוציא אל הפועל את "הצהרת בלפור". זאת אומרת, להניח את אבן הפינה לבית לאומי לעם היהודי. לכן, על הבריטים לפעול לניהול תקין, לדאוג לסדר, לביטחון, לחוק ולמשפט. כל אלה יסייעו בהקמתו של אותו בית לאומי. כמו כן, על פי טופס המנדט, על הבריטים לשאת באחריות בנושאים כלכליים, עידוד שלטון עצמי מקומי ופיתוח הארץ.

כיצד מתורגמים כל הנ"ל למעשים בשטח?

ראשית סוגיית השם : palesine או בעברית פלשתינא-א"י (סוגיית השם לוותה באי הסכמות ובוויכוחים רבים).
 על גבי הבולים מתקופה זו ניתן לראות בבירור את השימוש בשלוש שפות : אנגלית, עברית וערבית.

גם על גבי המטבעות והשטרות ניתן היה לראות את השימוש בכל השפות. המטבע נקרא לירה ארץ ישראלית, ובקיצור לא"י. מטבע זה החליף את השימוש בכסף המצרי שהיה נהוג באזור לפני כן. הלא"י היה שווה בערכו ללירה שטרלינג הבריטית. למורים: ניתן לפתח דיון על הציורים שהוטבעו על המטבעות בתקופת המנדט לעומת ימינו אנו.

תחום התחבורה- הבריטים סללו כבישים רבים בתחומי ארץ ישראל וגם דרכים שקישרו בין ישראל למדינות השכנות. (למורים : ניתן לפתח דיון, מדוע יש צורך בדרכים אלו?) הבריטים לא רק סללו כבישים אלא הרחיבו את הפעילות של הרכבות בארץ, פיתוחו של נמל אשדוד, המשך פעילות נמל חיפה והרחבת פעילותם, ובנוסף פיתוחו של נמל התעופה בלוד. ניכר שיפור בתחבורה הציבורית ברחבי הארץ. התנופה האדירה בסלילת הכבישים תרמה לכלכלה, וכן סיפקה מקומות עבודה רבים לתושבים.

זוהי מפה שמתארת את מפת כבישי הארץ בשנת 1929, מצא מפה ברשת (גוגל תמונות) ובה תיאור של כבישי הארץ משנת 1917. תאר את התהליך שאתה רואה ומה ניתן להסיק מההשוואה הזו.

זוהי דרך שנסללה על ידי הבריטים באזור מדבר יהודה.

כביש חיפה- נצרת שנסלל בשנת 1925

ניתן למצוא תמונות רבות שממחישות את תנופת סלילת הכבישים ברחבי ישראל.

תחום המשפט - הבריטים השפיעו רבות על תוכנו ומבנהו של כל מערך המשפט בישראל עד ימינו. מורים שמלמדים במקביל גם אזרחות ומעונוינים בכך יוכלו להרחיב על כך בשיעורים.

קישור לחוקים שונים מתקופת המנדט הבריטי-

<https://main.knesset.gov.il/Activity/Legislation/Laws/Pages/LawReshumot.aspx?t=LawReshumot&st=LawReshumotMandate>

עם לידתה של המדינה בה' באייר תש"ח נולדה מערכת המשפט. יסודותיה המשפטיים הושתתו על המערכת מימי המנדט הבריטי, אך הרוח שפיעמה בה הייתה זו של המדינה היהודית החדשה, שביקשה להגשים חלום דורות ולממש את החזון הציוני. מיד עם הקמת המדינה החלו בתי המשפט המחוזיים ובתי משפט השלום פועלים במקומותיהם. אולם רק בתום ארבעה חודשים, ב'י באלול תש"ח נפתחו במגרש הרוסים בירושלים שערי בית המשפט העליון, והוא היה לרשות הממלכתית הראשונה שהוקמה בירושלים הבירה. מערכת המשפט בארץ ישראל המנדטורית הייתה בריטית והיישוב זיהה אותה עם השלטון הבריטי, שלטון שמאבק היישוב בו איפיון במיוחד את שנותיו האחרונות בארץ. השלטון הבריטי-המנדטורי "לא היה שונה הרבה, ברוח ובמעשים, משלטון קולוניאלי, כפי שהיה נוהג במושבות של הכתר הבריטי. השלטון, על פי טבעו של שלטון קולוניאלי, לא היה מחויב לערכים של דמוקרטיה, אלא בעיקר לאינטרס של הכתר. לצורך זה השלטון הקנה לעצמו, באמצעות פקודות ואמצעים אחרים, סמכויות מפליגות. הסמכויות שהוקנו לשלטון לא גילו כבוד ראוי לזכויות היסוד של האדם, אלא להיפך, אפשרו פגיעה קשה בזכויות אלה. "ועם זאת, עובדה היא - פרדוכסלי ככל שייראה הדבר - כי במסגרת השלטון המנדטורי בשל עצמו פעלה מערכת המשפט בעלת אי-תלות לא מבוטלת. עשרות שופטים יהודים וערבים כיהנו במערכת זו, ושופטיה היהודים ברובם הגדול הם שהיו לשופטים הראשונים בבתי המשפט במדינה היהודית הקמה. וכך כתב לויטננט קולונל פרדריק קיש, מראשי הסוכנות, ביומנו: **"אולי השירות הגדול ביותר שיוכל המנדט הבריטי להעניק לנו היא מערכת שיפוט חופשית כליל מפוליטיקה, כמסורת באנגליה"**. למרות הסתייגות מרבות מדרכי השלטון המנדטורי ומפעולותיו, הוא בנה תשתית למערכת משפט, הן במשפט המהותי והן בבתי המשפט. מערכת זו הייתה מבוססת על המשפט האנגלי, שהוא אחת משיטות המשפט המרכזיות בעולם, והיא שימשה היטב את המדינה הצעירה בראשיתה. בצורות שונות עדיין מצויה מערכת משפט זו עמנו גם ביובלה

השני של המדינה, בדמות דברי חקיקה מנדטוריים, חלקם בנוסח חדש וחלקם בתיקונים שונים העומדים בתוקפם .

כשקמה מדינת ישראל נוסדו מוסדות השלטון שלה על גבי תשתיות ערכיות ומוסדיות קיימות של "מדינה שבדרך". בתקופה שקדמה למדינה בנה היישוב היהודי, בשיתוף עם התנועה הציונית, מערכת מוסדות שהפכה עם קום המדינה, בשילוב עם חלק ניכר מתשתית הממשל המנדטורי, למערכת מוסדותיה של המדינה הצעירה. אמרנו כי תחום המשפט לא נמנה עם התחומים שבהם כונן היישוב היהודי מוסדות משלו. היישוב היהודי קיבל עליו את המערכת המשפטית הבריטית, בעיקר בשל כוח האכיפה שלה על ידי המשטרה, התביעה ובתי המשפט, הן בתחום הפלילי, שנזקק כמובן להסדרה שלטונית גם כלפי היישוב היהודי וגם כלפי היישוב הערבי, והן בתחום האזרחי. כזכור, היו בארץ ישראל המנדטורית, שתי עדות לאומיות מרכזיות, היהודים והערבים, וביניהן שררו יחסים מתוחים מטבע הנסיבות. הממשל הבריטי כונן מערכת בתי משפט שפעלה כלפי כלל האוכלוסייה, ובתוכה - כאמור - שופטים מהציבור הערבי ומהציבור היהודי.

אליקים רובינשטיין

תחום התשתיות - הבריטים פיתחו את תשתיות החשמל והמים. ניתן להביא מזון, מצב בריאותי ירוד של התושבים ומצב סניטרי בעייתי החליטו לשנות את המצב. אחד הצעדים היה סתימת בורות המים והבאה של מים לירושלים בצינורות מודרניים יותר ולאחר מכן בניית מגדל מים באזור רוממה. מצורף סרטון ובו תיאור של בורות המים שהיו נהוגים בעיר עד לבואם של הבריטים.

תיאור בורות המים בירושלים לפני תקופת המנדט - סרטון

https://www.youtube.com/watch?v=HG6Nte_1q3c&t=20s

הבריטים הקימו בירושלים את חברת החשמל הירושלמית וזו סיפקה תאורת חשמל לרחובות העיר ואף לבתים הפרטיים בהמשך.

<https://hanilma707.wixsite.com/historyon1/----->

תחום המנהל והסדר התקין - הבריטים חילקו את שטחה של ישראל למחוזות ונפות. לאורך שנות שלטונם החלוקה למחוזות השתנתה לא פעם. החלוקה האחרונה התבצעה בשנת 1946 ולפיה ישראל חולקה לשישה מחוזות ולשש עשרה נפות. כידוע הנציב העליון היה כפוף לשר המושבות הבריטי ואחראי על כל שטחה של ישראל הן בפן הצבאי והן בפן האזרחי. על כל מחוז היה אחראי "מושל מחוז", תפקיד זה בוצע על ידי קצין בריטי. בכל נפה היה "עוזר מושל" שהיה אזרח. עוזרי המושל היו ערבים או יהודים דבר אשר נקבע על פי רוב האוכלוסייה באותה הנפה. למורים: ניתן לפתח דיון עם התלמידים על החשיבות של חלוקת מדינה או אזור שליטה למחוזות, מהן הסיבות לחלוקה ומהם היתרונות. כמו כן ניתן לדון בחלוקה שעורך משרד הפנים כיום. האם יש דמיון בין החלוקות?

נושא נוסף שניתן לפתח בתחום מנהל וסדר של שלטונות המנדט בישראל הוא המפקדים שערכו הבריטים פעמיים בישראל 1922 ו-1931. אין הרבה פרטים אך הנושא יכול להועיל ולעניין את תלמידי הגיאוגרפיה.

מפת חלוקת ישראל למחוזות ונפות בתקופת המנדט

תחום הביטחון - בתקופת המנדט הבריטי נכחו בארץ חיילים בריטים רבים, שוטרים ופקידים. תפקידו של מערך השיטור היה לשמור על שלום הציבור תוך אכיפת החוקים. השוטרים לקחו חלק גם באירועים אלימים בעלי רקע לאומני כמו הפרעות. המשטרה קלטה לכוחותיה גם תושבים יהודים וערבים. עם תום המנדט והקמת המדינה היוו 700 השוטרים היהודים את הבסיס למשטרת ישראל. למעשה הם קיבלו הכשרה, ידע וניסיון בשיטור תחת המנדט הבריטי.

עמדת שיטור סמוך לכותל -

שוטרים יהודים - נוטרים

שוטרים בריטים, תל אביב 1937

במהלך מלחמת העולם השנייה צעירים רבים בקרב האוכלוסייה היהודית בארץ ישראל, החליטו להצטרף לשורות הצבא הבריטי במטרה להילחם בהיטלר ולסייע לאחיהם היהודים באירופה. אותם צעירים קיבלו הכשרה צבאית במסגרת הצבא הבריטי. ניסיון זה סייע רבות בהקמת צה"ל על חיילותיו השונים. בזמן המלחמה התגייסו לצבא הבריטי כ- 38,000 יהודים תושבי הארץ, גברים ונשים. 800 איש שילמו בחייהם.

השירות היה מגוון וכלל את חיל הים, התותחנים, חיל הרגלים חיל האוויר ועוד. אחד הסיפורים המפורסמים של תקופה זו הוא סיפורה של חנה סנש שעברה קורס צניחה במסגרת הכשרה של הצבא הבריטי.

כרזה לעידוד גיוס לצבא הבריטי.
כרזה זו מופנית לנשים.

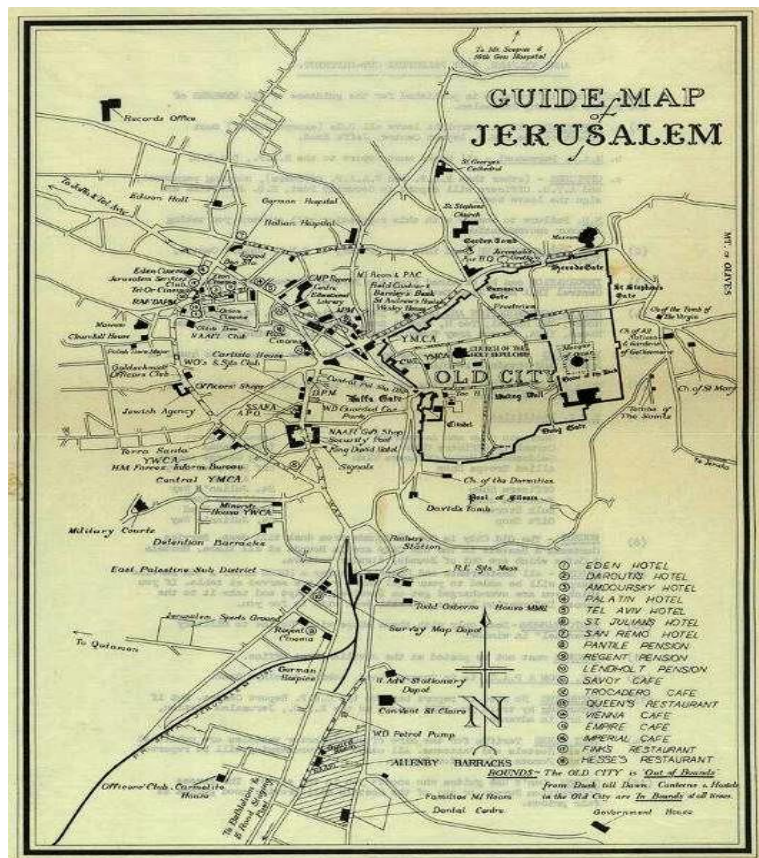
כרזה נוספת לעידוד הגיוס.

הנחת אבן פינה לאוניברסיטה העברית בירושלים 1925

זוהי מפה שניתנה לחיילים בריטים לצורך התמצאות בירושלים. ניתן לראות בבירור את מיקומם של מלונות, בתי קפה, מסעדות ובתי קולנוע ברחבי העיר. בנוסף מסומנים אתרים דתיים ואתרים צבאיים.

<http://www.baba-mail.co.il/video.aspx?emailid=39275>

תיעוד תקופת המנדט

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4515515,00.html>

תיעוד מתקופת המנדט

https://web.nli.org.il/sites/nli/hebrew/digitallibrary/time_journey/football/pages/default.aspx

[l/pages/default.aspx](https://web.nli.org.il/sites/nli/hebrew/digitallibrary/time_journey/football/pages/default.aspx)

כדורגל בתקופת המנדט

[http://www.zionism.co.il/%D7%9C%D7%99%D7%9E%D7%95%D7%93-](http://www.zionism.co.il/%D7%9C%D7%99%D7%9E%D7%95%D7%93-%D7%9C%D7%97%D7%99%D7%93%D7%95%D7%9F/%D7%90%D7%A8%D7%92%D7%95%D7%A0%D7%99-%D7%94%D7%9E%D7%97%D7%AA%D7%A8%D7%95%D7%AA/)

[%D7%9C%D7%97%D7%99%D7%93%D7%95%D7%9F/%D7%90%D7%A](http://www.zionism.co.il/%D7%9C%D7%97%D7%99%D7%93%D7%95%D7%9F/%D7%90%D7%A8%D7%92%D7%95%D7%A0%D7%99-%D7%94%D7%9E%D7%97%D7%AA%D7%A8%D7%95%D7%AA/)

[8%D7%92%D7%95%D7%A0%D7%99-](http://www.zionism.co.il/%D7%9C%D7%97%D7%99%D7%93%D7%95%D7%9F/%D7%90%D7%A8%D7%92%D7%95%D7%A0%D7%99-%D7%94%D7%9E%D7%97%D7%AA%D7%A8%D7%95%D7%AA/)

[%D7%94%D7%9E%D7%97%D7%AA%D7%A8%D7%95%D7%AA/](http://www.zionism.co.il/%D7%9C%D7%97%D7%99%D7%93%D7%95%D7%9F/%D7%90%D7%A8%D7%92%D7%95%D7%A0%D7%99-%D7%94%D7%9E%D7%97%D7%AA%D7%A8%D7%95%D7%AA/)

חידון מחתרות ציונות

[https://shimur.org/%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A9%D7%9C%D7%99-](https://shimur.org/%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A9%D7%9C%D7%99%D7%9D-%D7%94%D7%99%D7%94%D7%95%D7%93%D7%99%D7%AA-%D7%94%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%94-%D7%91%D7%AA%D7%A7%D7%95%D7%A4%D7%AA-%D7%94%D7%9E%D7%A0%D7%93%D7%98-2/)

[%D7%9D-](https://shimur.org/%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A9%D7%9C%D7%99%D7%9D-%D7%94%D7%99%D7%94%D7%95%D7%93%D7%99%D7%AA-%D7%94%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%94-%D7%91%D7%AA%D7%A7%D7%95%D7%A4%D7%AA-%D7%94%D7%9E%D7%A0%D7%93%D7%98-2/)

[%D7%94%D7%99%D7%94%D7%95%D7%93%D7%99%D7%AA-](https://shimur.org/%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A9%D7%9C%D7%99%D7%9D-%D7%94%D7%99%D7%94%D7%95%D7%93%D7%99%D7%AA-%D7%94%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%94-%D7%91%D7%AA%D7%A7%D7%95%D7%A4%D7%AA-%D7%94%D7%9E%D7%A0%D7%93%D7%98-2/)

[%D7%94%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%94-](https://shimur.org/%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A9%D7%9C%D7%99%D7%9D-%D7%94%D7%99%D7%94%D7%95%D7%93%D7%99%D7%AA-%D7%94%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%94-%D7%91%D7%AA%D7%A7%D7%95%D7%A4%D7%AA-%D7%94%D7%9E%D7%A0%D7%93%D7%98-2/)

[%D7%91%D7%AA%D7%A7%D7%95%D7%A4%D7%AA-](https://shimur.org/%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A9%D7%9C%D7%99%D7%9D-%D7%94%D7%99%D7%94%D7%95%D7%93%D7%99%D7%AA-%D7%94%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%94-%D7%91%D7%AA%D7%A7%D7%95%D7%A4%D7%AA-%D7%94%D7%9E%D7%A0%D7%93%D7%98-2/)

[%D7%94%D7%9E%D7%A0%D7%93%D7%98-2/](https://shimur.org/%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A9%D7%9C%D7%99%D7%9D-%D7%94%D7%99%D7%94%D7%95%D7%93%D7%99%D7%AA-%D7%94%D7%97%D7%93%D7%A9%D7%94-%D7%91%D7%AA%D7%A7%D7%95%D7%A4%D7%AA-%D7%94%D7%9E%D7%A0%D7%93%D7%98-2/)

ירושלים בתקופת המנדט- שימור

<http://www.levladaat.org/content/602>

<http://www.levladaat.org/content/1092>

סיכום על המנדט

עבודה לסיכום נושא המנדט הבריטי דוגמה להערכה חלופית

חנה יצחקי

עבודה לסיכום הלמידה בנושא המנדט הבריטי. חזרה על החומר, הטמעתו, הפנמתו והתחברות אישית אליו ע"י תוצר יצירתי.

מהלך:

לפנייך עבודה לסיכום בנושא המנדט הבריטי. לעבודה שלושה חלקים :
חלק עיוני, חלק מעשי וחלק יצירתי. קראי היטב את ההוראות ושימי לב לאפשרויות הבחירה. ראשית עלייך לבחור אירוע/ אישיות/ דמות הקשורה לתקופת המנדט הבריטי

חלק א: חלק עיוני.

אספי מידע על הנושא בו בחרת לעסוק (אירוע או דמות), וכתבי עליו רקע קצר :
1. לצורך כתיבת הרקע יש להשתמש ב-2 מקורות לפחות ולשלב ביניהם.
2. הרקע צריך להיות בנוי מהקדמה, גוף העבודה וסיכום.
3. אורך הכתיבה : בין עמוד אחד לשני עמודים.
את החלק העיוני יש לעשות לבד.

חלק ב: חלק מעשי.

בחרי את אחת מהאפשרויות הבאות :
1. ערכי ראיון עם מישהו שחי בתקופת המנדט הבריטי וקשור לנושא שבחרת. הריאיון יכלול 8 שאלות לפחות.
2. כתבי ביקורת או המלצה על אחד הספרים שהמורה המליצה עליהם במהלך השיעורים שקשור לנושא שבחרת. הביקורת תיכתב אחרי קריאת הספר.
3. הכיני מצגת שתסכם בקצרה את עיקרי הדברים שכללת בסיכום.
את החלק המעשי ניתן לעשות בזוגות.

חלק ג: חלק יצירתי

על פי הנושא שבחרת בחרי את אחת המשימות הבאות :
1. ערכי 2 דפים מתוך עיתון מהתקופה שעוסקים בנושא שבחרת. הדבר צריך להראות כעיתון
2. כתבי יומן באורך של עמוד אחד לפחות שכתב האיש שבחרת בו כנושא. חשבי איך יוצג הכתוב כיומן
3. כתבי חליפת מכתבים בין 2 אנשים שקשורים לנושא שבחרת. (באורך כולל של עמוד אחד לפחות) הציגי את הדבר כמכתבים (מעטפה, נייר מכתב ...)
4. ציירי ציור או בני דגם שיביעו את הנושא שבחרת.
5. הכיני הצגה על דילמה שעלתה בקשר לנושא שבחרת.
6. אם יש לך רעיון אחר שלא נרשם כאן אפשר לפנות אלי בשמחה שאאשר אותו.

מחווה:

צורת הגשה	חלק ג יצירתי	חלק ב מעשי	חלק א עיוני	ניקוד
10 נקודות	20 נקודות	30 נקודות	40 נקודות	
הגשה בזמן. עבודה מסודרת בכל חלקיה. ניכרת רצינות וכתובה ברורה ומדויקת מבחינה לשונית.	הצגת תוצר יצירתי הקשור לפי מה שבחרת. דגש בכל בחירה על המראה והתוכן.	בחירה של אחד מהנושאים המוצעים ועשייתו לפי ההוראות באופן שמשקף את הבנת החומר וחשיבה יצירתית.	מענה מפורט על השאלות שהוצגו. מבנה ברור ומסודר. שילוב של לפחות שני מקורות. הסבר מעמיק.	תבחינים
9-10	15-20	23-30	31-40	רמה גבוהה
6-8	9-14	16-22	21-30	רמה בינונית
0-5	0-8	0-15	0-20	רמה נמוכה

http://massuah.org.il/%D7%A4%D7%A2%D7%99%D7%9C%D7%95%D7%AA-%D7%97%D7%99%D7%A0%D7%95%D7%9B%D7%99%D7%AA/grp_644/%D7%94%D7%A2%D7%A8%D7%9B%D7%94-%D7%97%D7%9C%D7%95%D7%A4%D7%99%D7%AA